

Міністерство освіти і науки України
Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II
Кафедра обліку і аудиту

Реєстраційний № _____

Кваліфікаційна робота
Бухгалтерський облік і оподаткування як
інструменти забезпечення економічної
безпеки підприємства

_____ **Бідзіля Домініка Йосипівна** _____

Студентка IV-го курсу

Освітня програма «Облік і оподаткування»

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Рівень вищої освіти: бакалавр

Тема затверджена на засіданні кафедри

Протокол № 2 / 29 вересня 2023 року

Науковий керівник:

ГАНУСИЧ ВЕРОНІКА ОЛЕКСАНДРІВНА

к.е.н, доц., доцент кафедри „Обліку і аудиту”

Завідувач кафедрою:

Бачо Роберт Йосипович

доктор економічних наук, професор

Робота захищена на оцінку _____, «___» _____ 2024 року

Протокол № _____ / 2024

**Міністерство освіти і науки України
Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II**

Кафедра обліку і аудиту

Кваліфікаційна робота

**Бухгалтерський облік і оподаткування як
інструменти забезпечення економічної
безпеки підприємства**

Рівень вищої освіти: бакалавр

Виконала: студентка IV-го курсу

Бідзіля Домініка

освітня програма «Облік і оподаткування»

спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Науковий керівник: **ГАНУСИЧ ВЕРОНІКА ОЛЕКСАНДРІВНА**

к.е.н, доц., доцент кафедри „Обліку і аудиту”

Рецензент: **Шерегнє Дока Ольга**

головний бухгалтер ТОВ «Шаєффлер Дебрецен»

Берегове
2024

Ukrajna Oktatási és Tudományügyi Minisztériuma
II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

Számvitel és Auditálás Tanszék

**Számvitel és adózás, mint a vállalkozás
gazdasági biztonságát biztosító eszközei**
Szakdolgozat

Készítette: Bidzilja Dominika

IV. évfolyamos hallgató

Számvitel és adóügy szakos hallgató

Témavezető: DR. HANUSZICS VERONIKA

Számvitel és auditálás tanszék docense

Recenzens: Seregné – Dóka Olga

Schaeffler Debrecen Kft. főkönyvelője

ЗМІСТ

ВСТУП УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ	6
ВСТУП УГОРСЬКОЮ МОВОЮ	10
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ЇЇ РОЛЬ В ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	14
1. 1. Характеристика економічного змісту безпеки, вимірювання рівня економічної безпеки	14
1.2. Роль економічної безпеки у діяльності підприємства	24
РОЗДІЛ 2. БУХГАЛТЕРСЬКЕ ТА ПОДАТКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА.....	32
2.1 Організаційно-методична характеристика діяльності ТОВ «ШАЕФФЛЕР ДЕБРЕЦЕН»	32
2.2 Роль бухгалтерського обліку в побудові системи економічної безпеки підприємства.....	60
2.3 Можливі загрози, пов'язані з порушенням облікових функцій, та їх усунення.....	67
РОЗДІЛ 3. АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА.....	73
3.1. Інструментарій оцінки рівня економічної безпеки підприємства.....	73
3.2. Практика фінансового оздоровлення підприємства	79
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ	92
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ УГОРСЬКОЮ МОВОЮ.....	95
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	98
ДОДАТКИ.....	103
АНОТАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ	111
АНОТАЦІЯ УГОРСЬКОЮ МОВОЮ.....	113
АНОТАЦІЯ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ	115

TARTALOM

BEVEZETÉS UKRÁN NYELVEN	6
BEVEZETÉS MAGYAR NYELVEN.....	10
FEJEZET I. A GAZDASÁGI BIZTONSÁG ELMÉLETI ALAPELVEI ÉS AZOK SZEREPE A VÁLLALKOZÁSOK ÉLETÉBEN	14
1.1. A biztonság gazdasági dimenziójának jellemzői, a gazdasági biztonság szintjének mérése	14
1.2. A gazdasági biztonság szerepe a vállalkozások életében	24
II. FEJEZET A VÁLLALKOZÁS GAZDASÁGI BIZTONSÁGÁNAK SZÁMVITELI ÉS ADÓZÁSI TÁMOGATÁS.....	32
2.1 A Schaeffler Debrecen Kft. szervezetének gazdasági jellemzői	32
2.2 A számvitel szerepe a vállalkozás gazdasági biztonságát szolgáló rendszer kiépítésében	60
2.3 A számviteli funkciók megsértésével és azok megszüntetésével kapcsolatos lehetséges veszélyek.....	67
III. FEJEZET A VÁLLALKOZÁS GAZDASÁGI BIZTONSÁGÁNAK ANALITIKUS TÁMOGATÁSA	73
3.1. A vállalkozás gazdasági biztonságának szintjét értékelő eszközök.....	73
3.2. A vállalkozás pénzügyi helyreállításának gyakorlata	79
KÖVETKEZTETÉSEK ÉS JAVASLATOK UKRÁN NYELVEN.....	92
KÖVETKEZTETÉSEK ÉS JAVASLATOK MAGYAR NYELVEN	95
FELHASZNÁLT IRODALOM	98
MELLÉKLETEK	103
ANNOTÁCIÓ UKRÁN NYELVEN.....	111
ANNOTÁCIÓ MAGYAR NYELVEN.....	113
ANNOTÁCIÓ ANGOL NYELVEN	115

ВСТУП

У наш час питання економічної безпеки стає все більш актуальним. Це пояснюється тим, що глобальне економічне середовище швидко змінюється і створює багато загроз для ділового життя. Щоб подолати ці виклики, необхідно створити та підтримувати економічну стабільність. Це вимагає тривалої стратегії та стабільної фінансової бази, яка може постійно контролювати та реагувати на зміни. Це дозволяє компаніям зберігати стабільність у довгостроковій перспективі.

Облік та оподаткування відіграють значну роль у системі економічної безпеки, оскільки ці заходи сприяють фінансовій стабільності бізнесу та прозорості економічного середовища. Бухгалтерська практика підприємств включає документальне оформлення та інтерпретацію господарських операцій, тоді як податкова діяльність спрямована на виконання податкових зобов'язань та дотримання правил оподаткування.

Система бухгалтерського обліку дозволяє підприємствам точно відстежувати свої доходи, витрати та інші фінансові операції. Таким чином, він допомагає керівництву бізнесу приймати обґрунтовані рішення, контролювати витрати та ефективно використовувати ресурси. Крім того, фінансова звітність, яку надає бухгалтерія, допомагає інвесторам і кредиторам правильно оцінити фінансовий стан і результати діяльності бізнесу.

Податкова система також є критичною для бізнесу. Дотримання податкових зобов'язань є важливим для підтримки державного сектору та виконання правових зобов'язань. Крім того, податкова система керує поведінкою та діяльністю підприємств, наприклад, заохочуючи інновації та інвестиції через податкові стимули та податкові пільги.

Ефективне функціонування бухгалтерської та податкової практики підприємств має важливе значення для підтримки економічної безпеки та стабільності ринку. Ці заходи взаємопов'язані та підсилюють один одного, забезпечуючи прозорість та відповідальність бізнесу в економічній системі. Належні практики бухгалтерського обліку та оподаткування сприяють сталому зростанню та стабільності бізнесу та сприяють економічній безпеці та розвитку.

Під час написання кваліфікаційної роботи використовувалася література угорських та українських авторів, зокрема Акімова Н.С., Бондарчук Н.В., Коваленко О.В. та ін.

Метою кваліфікаційної роботи є аналіз теоретичних засад економічної безпеки, розвиток використання облікової та податкової інформації для її забезпечення, а також розгляд оцінки та фінансового оздоровлення підприємства.

Для досягнення мети, поставленої в кваліфікаційній роботі сформульовано наступні завдання:

- визначення теоретичних засад економічної безпеки та її ролі в життєдіяльності підприємств,
- обліково-аналітична оцінка діяльності підприємства,
- податковий аналіз діяльності підприємства
- дослідження можливих небезпек, пов'язаних з порушенням облікових функцій та їх припиненням,
- інструменти оцінки рівня економічної безпеки підприємства,
- надання пропозицій щодо шляхів оздоровлення фінансового стану підприємства з метою збереження економічної безпеки.

Об'єктом кваліфікаційної роботи є система обліково-аналітичного забезпечення економічної безпеки ТОВ «Шаєффлер Дебрецен».

Предметом кваліфікаційної роботи облікова, аналітична та податкова складова забезпечення економічної безпеки.

Інформаційну базу кваліфікаційної роботи складають підручники, монографії, дані наукових праць і конференцій, інтернет-ресурси, закони, кодекси та інші нормативно-правові документи, щоб робота була якомога повнішою. Оскільки в дипломній роботі я писав про угорську компанію, я взяла до уваги не тільки українські закони, але і угорські.

У кваліфікаційній роботі для дослідження даної теми були використані такі методи дослідження: збір даних, аналіз, індукція, дедукція, спостереження, порівняння, абстрагування та графічний метод.

Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків і пропозицій, списку використаних джерел і додатків.

Актуальність теми виражається у вступі, визначенні мета кваліфікаційної роботи та завдань, необхідних для досягнення мети. Детально описано об'єкт і предмет дослідження, подано інформаційну базу.

У першому розділі викладено теоретичні основи економічної безпеки, її функції та роль у житті компанії.

Другий розділ містить опис фінансово–господарських показників діяльності ТОВ «Шаєффлер Дебрецен», його історію, сферу діяльності та інші важливі бухгалтерські та податкові результати. Крім того, було представлено бухгалтерське та податкове забезпечення економічної безпеки підприємства та виявлено можливі небезпеки, пов'язані з порушенням функцій бухгалтерського обліку та його припиненням.

Третій розділ присвячений аналізу та забезпеченню економічної безпеки підприємства. У цьому розділі детально розглядаються інструменти, за допомогою яких можна оцінити економічну безпеку підприємства. Крім того розраховано показники, на основі яких визначено наскільки ТОВ «Шаєффлер Дебрецен» безпечно працює з фінансової точки зору. Крім того, сформульовано пропозиції щодо сприяння фінансовому оздоровленню бізнесу.

У висновках описано результати виконання кваліфікаційної роботи та викладаю рекомендації щодо підвищення економічної безпеки підприємства.

Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків та додатків. Загальний обсяг кваліфікаційної роботи 116 сторінок. Кваліфікаційна робота містить 14 таблиць, 25 рисунків, 33 використаних джерел та 5 додатків.

BEVEZETÉS

Napjainkban a gazdasági biztonság egyre fontosabb kérdéssé válik. Ennek oka, hogy a globális gazdasági környezet gyorsan változik, és számos veszélyt jelent az üzleti életre. E kihívásoknak való megfelelés érdekében gazdasági stabilitást kell teremteni és fenntartani. Ehhez tartós stratégiára és stabil pénzügyi bázisra van szükség, amely folyamatosan képes nyomon követni és reagálni a változásokra. Ez teszi lehetővé a vállalatok számára, hogy hosszú távon fenntartsák a stabilitást.

A vállalkozások számvitele és adóügye jelentős szerepet játszanak a gazdasági biztonsági rendszerben, mivel ezek az intézkedések hozzájárulnak a vállalkozások pénzügyi stabilitásához és a gazdasági környezet átláthatóságához. A vállalkozások számviteli gyakorlata az üzleti tranzakciók dokumentálását és értelmezését foglalja magában, míg az adóügyi tevékenységek az adófizetési kötelezettségek betartására és az adózási szabályok betartására irányulnak.

A számvitel rendszere lehetővé teszi a vállalkozások számára, hogy pontosan nyomon kövessék a bevételeiket, kiadásait és egyéb pénzügyi tranzakcióikat. Ezáltal segíti az üzleti vezetést az informált döntéshozatalban, a költségek ellenőrzésében és az erőforrások hatékony felhasználásában. Emellett a számvitel által biztosított pénzügyi kimutatások segítenek a befektetőknek és hitelezőknek abban, hogy megfelelően értékeljék a vállalkozás pénzügyi helyzetét és teljesítményét.

Az adóügyi rendszer szintén kritikus fontosságú a vállalkozások számára. Az adófizetési kötelezettségek betartása elengedhetetlen az állami szektor fenntartásához és a jogi kötelezettségek teljesítéséhez. Ezenkívül az adózási rendszer irányítja a vállalkozások viselkedését és tevékenységét, például az adókedvezmények és adókönyvitések révén ösztönzi az innovációt és a beruházásokat.

A vállalkozások számviteli és adóügyi gyakorlatainak hatékony működése elengedhetetlen a gazdasági biztonság fenntartásához és a piaci stabilitáshoz. Ezek az intézkedések összekapcsolódnak és egymást erősítik, biztosítva a vállalkozások átláthatóságát és felelősségét a gazdasági rendszerben. A megfelelő számviteli és adózási gyakorlatok elősegítik a vállalkozások fenntartható növekedését és stabilitását, valamint hozzájárulnak a gazdasági biztonság és fejlődés előmozdításához.

A szakdolgozat megírása során felhasználásra kerültek magyar és ukrán szerzők által írt szakirodalmak. Olyanoké, mint például: Akimova N. Sz., Bondarcsuk N. V., Kovalenko és sok más szerzőé.

A szakdolgozat célja a gazdasági biztonság elméleti alapjainak elemzése, a számviteli és adózási információk felhasználásának fejlesztése, valamint a vállalkozás értékelésének és pénzügyi helyreállításának vizsgálata.

Annak érdekében, hogy a szakdolgozatomban kitűzött célt elérjem feladatokat állítottam fel, amelyet alapján haladtam:

- első sorban a gazdasági biztonság elméleti alapelveinek meghatározása és annak szerepe a vállalkozások életében,

- második feladat a vállalkozás tevékenységének számviteli és analitikai elemzése,

- harmadik a vállalkozás tevékenységének adózási elemzése

- negyedik a számviteli funkciók megsértésével és azok megszüntetésével kapcsolatos lehetséges veszélyek feltárása,

- ötödik a vállalkozás gazdasági biztonságának szintjét értékelő eszközök,

- hatodik javaslatok nyújtása a vállalkozás pénzügyi helyreállításának módjaira a gazdasági biztonság fenntartása érdekében.

A szakdolgozat objektuma – a Schaeffler Debrecen Kft. gazdasági biztonságának biztosítási rendszere.

A szakdolgozat tárgya – a gazdasági biztonság számviteli, analitikus és adózási összetevője

A szakdolgozat információs bázisát képezik a tankönyvek, monográfiák, tudományos munkák és konferenciák adatai, internetes források, törvények, kódexek és egyéb normatív-jogi dokumentumok is, annak érdekében, hogy a munka a lehető legjobban ki legyen fejtve. Mivel magyar vállalatról írtam a szakdolgozatomban, így az ukrán törvények mellett a magyar törvényeket is figyelembe vettem.

A szakdolgozatban az alábbi kutatási módszereket használták az adott téma vizsgálatára: adatgyűjtés, elemzés, indukció, dedukció, megfigyelés, összehasonlítás, absztrakció és grafikus módszer.

A szakdolgozat egy bevezetőből, három fejezetből, következtetésekből és javaslatokból, a felhasznált források listájából és a mellékletekből áll.

A bevezetésben kifejezésre kerül a téma aktualitása, meghatározva a szakdolgozat célját és a cél eléréséhez szükséges feladatokat. Részletesen ismertetésre kerül a kutatás objektuma és tárgya, valamint bemutatásra kerül az információs bázis.

Az első fejezetben a gazdasági biztonság elméleti alapját mutattam be, annak funkcióját és szerepét a vállalat életében.

A második fejezet már sokkal izgalmasabb részleteket tartalmaz. Először is bemutattam a Schaeffler Debrecen Kft-t, annak története, tevékenységi köre, illetve további fontos számviteli és adózási eredmények. Ezen kívül a vállalkozás gazdasági biztonságának számviteli és adózási támogatása is be lett mutatva, illetve feltárásra kerültek a számviteli funkciók megsértésével és azok megszüntetésével kapcsolatos lehetséges veszélyek.

A harmadik és záró fejezet a vállalkozás gazdasági biztonságának elemzésére és támogatására összpontosít. Ebben a fejezetben részletesen áttekintésre kerülnek azok az eszközök, amelyek segítségével értékelhető a vállalkozás gazdasági biztonsága. Emellett kiszámoltam azokat a mutatókat,

amelyek alapján megállapítottam, hogy a Schaeffler Debrecen Kft. milyen mértékben minősül biztonságos vállalatnak. Ezen túlmenően javaslatokat fogalmaztam meg a vállalkozás pénzügyi helyreállításának elősegítése érdekében.

A következtetések és javaslatok részben rögzítem a szakdolgozat eredményeit és bemutatom a vállalkozás gazdasági biztonságának javítására vonatkozó ajánlásokat.

A szakdolgozat bevezetésből, három fejezetből, következtetésekből és mellékletekből áll. A szakdolgozat teljes terjedelme 116 oldal. A szakdolgozat 14 táblázatot, 25 ábrát, 33 felhasznált forrást és 5 mellékletet tartalma.

FEJEZET I.

A GAZDASÁGI BIZTONSÁG ELMÉLETI ALAPELVEI ÉS AZOK SZEREPE A VÁLLALKOZÁSOK ÉLETÉBEN

1.1A biztonság gazdasági dimenziójának jellemzői, a gazdasági biztonság szintjének mérése

Napjainkban a gazdasági biztonság egyre fontosabb kérdéssé válik. Ennek oka, hogy a globális gazdasági környezet gyorsan változik, és számos veszélyt jelent az üzleti életre. E kihívásoknak való megfelelés érdekében gazdasági stabilitást kell teremteni és fenntartani. Ehhez tartós stratégiára és stabil pénzügyi bázisra van szükség, amely folyamatosan képes nyomon követni és reagálni a változásokra. Ez teszi lehetővé a vállalatok számára, hogy hosszú távon fenntartsák a stabilitást.

A vállalkozás gazdasági biztonsága azt jelzi, hogy mennyire megbízhatóak a külső felekkel fennálló gazdasági kapcsolatok, például beszállítók, hitelezők és befektetők. A gazdasági biztonság elérése érdekében a vállalkozás likviditásának, fizetőképességének és pénzügyi stabilitásának magas szintje szükséges [18].

A gazdasági biztonságot biztosító irányítási funkciók közé tartozik a megfelelő információk megszerzése a döntéshozatalhoz, a gazdasági helyzet diagnosztizálása, az ösztönző és szankcionáló rendszer kialakítása, valamint az ellenőrzési intézkedések megszervezése [18].

Ezenkívül a vállalkozás gazdasági biztonságát szolgáló intézkedések magukba foglalják a stratégia kidolgozását, az erőforrások kezelését, a pénzügyi stabilitás biztosítását és az üzleti kockázatok kezelését [18].

A vállalkozások gazdasági biztonsága nem elszigetelten létezik, hanem szorosan összefügg a vállalat életének minden aspektusával, és a fő kihívás az önellátás és a fejlődés [18].

Egy vállalkozás gazdasági biztonsága meghatározza a fontos ágazatok és tevékenységei immunitásának állapotát a pénzügyi források, az egyensúly és a likviditás hiányából eredő különböző fenyegetések hatásaitól. Ebben a tekintetben helyes azt állítani, hogy a vállalkozás pénzügyi rendszerének egyensúlya a vállalkozás pénzügyi politikájának célzott intézkedéseinek megtervezése és végrehajtása, hogy biztosítsa annak képességét a valóságos igények kielégítésére és a vállalkozás gazdasági szintjének emelésére [11].

Következésképpen az információk gazdasági biztonságát egyösszetett és több szintű, különböző összetevőkből álló struktúrának kell tekinteni [11].

A közgazdasági irodalomban több fajta definíció is jelen van a vállalkozás gazdasági biztonságának meghatározására [18].

Az első definíció a következő keppen van jelen: a gazdasági biztonság a gazdaság normális működését veszélyeztető tényezők vagy folyamatok mobilizálásának kockázatára utal, azaz annak kockázatára, hogy a gazdasági erőforrások olyan ütemben növekednek-e, amely elegendő ahhoz, hogy az érintett társadalomban a gazdasági növekedés átlagos szintjét a normális ciklikusság meghaladása nélkül fenntartsák [31].

A második definíció: A vállalkozás gazdasági biztonsága a vállalkozás létfontosságú érdekeinek védelmét jelenti, amelyet számos belső és külső kedvezőtlen tényezővel szemben kell biztosítani. Ennek a biztonságnak az elérése lehetővé teszi a vállalkozás számára, hogy erőforrásait a legmegfelelőbb módon használja fel, biztosítva ezzel stabil gazdálkodását és dinamikus fejlődését [18].

A belső tényezők a vállalkozás saját forrásain alapuló gazdasági tevékenységéhez kapcsolódnak, és több területet foglalnak magukban, mint például a strukturális, jogi, iparági, tudományos és műszaki, szervezési és vezetési, emberi erőforrások, valamint az információs támogatás [18].

A külső tényezők pedig olyan erőforrásokat vonzanak be a vállalkozásba, amelyek szükségesek a stabil fejlődéshez, különösen korlátozott tartalékok és

bizonytalanság esetén. Fontos megemlíteni a külső tényezők közül azokat, amelyek befolyásolják a vállalkozás vonzerőjét a külföldi befektetések és bizonyos kormányzati struktúrák számára [18].

A globalizáció előtti korszakban a szociális biztonság a kiszámíthatatlan és szabálytalan események elleni védelmet jelentette, és ezért szelektív intézkedéseket igényelt (pl. segélyek) [32].

A 70-es évek XX. században jelent meg először a gazdasági biztonság, mint fogalom, ebben az időszakban elég csekély figyelmet kapott. A 80-90-es években egyre több tudós kezdte megfigyelni és fejleszteni ezt a folyamatot, ebben az időben volt a legnagyobb érdekeltség a jelenség iránt, illetve ebben az időszakban jelent meg a gazdasági biztonság, mint maga a tudomány [18].

Egy vállalkozás gazdasági biztonsága olyan összetett rendszer, amely bizonyos belső jellemzőket tartalmaz, amelyek célja a vállalkozás erőforrásainak hatékony felhasználásának biztosítása a vállalat bizonyos területein [18].

A vállalat gazdasági biztonsága lehetővé teszi, hogy dinamikus és statikus szempontból mérlegelje tevékenységét, a különböző összetevőinek megfelelően használja ki lehetőségeit, megelőzze vagy semlegesítse a kedvezőtlen tényezők megjelenését, és biztosítsa a célzott fejlődést [18].

A vállalkozás gazdasági biztonsága nemcsak a vállalkozás saját versenyképességéhez, hanem az ország gazdasági stabilitásához is hozzájárul. Ez alapvető fontosságú a normális vállalkozói működéshez és a gazdasági fejlődéshez minden országban. A gazdasági biztonság meghatározza a vállalkozás stabil fejlődését, és kulcsfontosságú ahhoz, hogy a vállalkozás elérje jelenlegi és jövőbeli céljait [18].

Mint már az előbbiekre említettem vannak külső és belső tényezők, amelyek befolyásolják a vállalkozás fejlődését, ezen kívül még vannak más bizonyos tényezők és feltételek, és ezek között kölcsönös kapcsolatok vannak, amelyek hatással vannak a vállalkozások gazdasági biztonságára. Például a

munkatermelékenység növekedése és az erőforrás-takarékos technológiákra való áttérés elősegíthetik a progressziót. Ezeket a tényezőket aktív gazdasági körülmények és folyamatok alkotják, amelyek létrehozzák a vállalkozások gazdasági biztonságát. Ezek a folyamatok befolyásolhatják a vállalkozás fejlődését, és pozitív vagy negatív hatást gyakorolhatnak rá. Például a pozitív folyamatok támogathatják a tulajdonosi érdekek érvényesítését és a stratégiai tervek megvalósítását, míg a negatív folyamatok akadályozhatják ezeket, és veszélyeztethetik a vállalkozás gazdasági biztonságát [18].

A fenntartható működés módjában a vállalkozás a gazdaságbiztonsági problémáinak megoldása során a fő figyelmet helyezze a termelés és a termékek értékesítésének normális ritmusának fenntartására, az anyagi károk megelőzésére, illetve további fontos dologra, amely megakadályozza, hogy versenytársak megkapják a belső információkat [12].

A gazdasági biztonság fő célja a vállalkozás stabil és hatékony működésének fenntartása, valamint a jövőbeni fejlődés lehetőségeinek biztosítása. Ennek érdekében több feladatot kell végrehajtani, mint például a pénzügyi stabilitás biztosítása, az erőforrások hatékony felhasználása, a problémás területek azonosítása és a válságok kezelése [18].

A vállalkozások gazdasági biztonsági rendszerének fő célja, hogy biztosítsa a vállalkozások leghatékonyabb és legstabilabb gazdálkodását ma és magas szintű fejlődéséért a jövőben. A vállalkozások gazdasági biztonságát befolyásoló legfontosabb tényezők a jogi keretek integritása, az adórendszer, a vállalkozások nemzetközi piacon való részvétele, valamint általában a régió és az állam befektetési vonzerője. A vállalkozások gazdasági biztonsága mindenképp az államok és régiók gazdasági biztonságától függ. Mert a gazdasági biztonság az államok és régiók pénzügyi, nyersanyag-, termelési potenciálján és fejlődési kilátásain alapul. A vállalkozások többszintű gazdasági biztonságának koncepciója lehetővé teszi számukra, hogy megelőzzék és elkerüljék a vállalkozásukat fenyegető külső veszélyeket [9].

A vállalkozás gazdasági biztonsága egyben az erőforrások leghatékonyabb felhasználása a vállalkozás stabil működésének biztosítása érdekében. A vállalkozás biztonságos létét és progresszív fejlődését biztosító erőforrások: az emberi, az anyagi és a szellemi erőforrások. Általánosságban egy vállalkozás gazdasági biztonsága magában foglalja:

- 1) A vállalat magas pénzügyi hatékonyságát, fenntarthatóságát és függetlenségét;
- 2) A vállalat technológiai bázisának és versenyképességének fejlesztését;
- 3) A vállalat irányítás magas színvonalát;
- 4) A személyzet gondos kiválasztását;
- 5) A környezetvédelmi előírásoknak való megfelelésbiztosítást;
- 6) A hatékony jogi és szabályozási mechanizmusok a kereskedelmi tevékenység minden területén;
- 7) A vállalat információ biztonságának biztosítását;
- 8) A munkavállalók biztonságának biztosítását és gazdasági és szakmai érdekeik védelmét. [12]

Egy vállalkozás gazdasági biztonságát számos minőségi és mennyiségi mutató jellemzi. A vállalkozás gazdasági biztonsági szintje a vállalkozás gazdasági biztonsági szintjének kritériumai szerint értékeli erőforrásainak felhasználási állapotát. A vállalkozás gazdasági biztonsági szintje attól függ, hogy a vállalkozás vezetése és szakemberei milyen mértékben képesek hatékonyan megelőzni a külső és belső környezet egyes negatív elemeiből eredő potenciális veszélyeket és kiküszöbölni a negatív hatásokat. A gazdasági biztonság legmagasabb szintjének elérése érdekében a vállalkozásnak arra kell törekednie, hogy tevékenységei kulcsfontosságú funkcionális összetevőinek maximális biztonságát biztosítsa. A vállalkozás gazdasági biztonságának szintjét számos tényező befolyásolja. A vállalkozás gazdasági biztonságához hozzájáruló tényezők nagyon sok félek, és minden termelési ágazatnak megvannak a maga sajátos jellemzői. Van azonban egy olyan tényező, amely a

tulajdonosi struktúrától és a termelési ágazattól függetlenül mindannyiunk számára közös, és befolyásolja a vállalkozások gazdasági biztonságának szintjét. Ezek a következők: a közvetlen termelési tényezők, a termékek iránti stabil kereslet, a beszállítók megbízhatósága, a külső verseny, az üzleti titkok biztonságos védelme és a menedzsment kompetenciája [12].

A közvetlen termelési tényezők azok a fő tényezők, amelyek közvetlenül garantálják a termelési tevékenységet, pl. vállalkozás elhelyezkedése (régió), a fogyasztási és minőségi mutatók elérhetősége, a meglévő termelési infrastruktúra és a lakosság kereslet kielégítésének mértéke [12].

A stabil termékkereslet szintén fontos szerepet játszik a termelési kínálat stabil alakulásában, ezek a hosszú távú termékértékesítési szerződések megkötése, a termékek versenyképességének szintje és az egyes termékek stabilitásának ésszerű előre jelzése [12].

A beszállítók megbízhatósága, különösen az alapvető nyersanyagok és anyagok beszállítói. Ez megköveteli a szükséges nyersanyagok szállítására vonatkozó hosszútávú szerződések megkötését, figyelembe véve a szállítási feltételeket és a minőségi mutatókat. A tapasztalatok azt mutatják, hogy legalább három-négy nyersanyag- és alkatrész szállítóra van szükség a nyersanyagok és alkatrészek árpolitikájának biztosításához [12].

A vállalkozásoknak biztosítaniuk kell az üzleti titkok védelmét, a biztonsági rendszerek technikai kompatibilitását, valamint azt, hogy ne szivárognak ki olyan információk, amelyek veszélyeztethetik a vállalkozást vagy annak alkalmazottai [12].

A legfontosabb tényező, amely a leginkább pozitívan befolyásolhatja a vállalkozás gazdasági biztonságát, a vállalat vezetés és a vezetőség magas szakmai kompetenciája (magasan képzett személyzet, a személyzet oktatásának és képzésének rendszere, a személyzet számára kedvező ipari és szociális feltételek megteremtése). A vállalkozás gazdasági biztonságának vannak más olyan tényezői is, amelyek nem kapcsolódnak közvetlenül a

termelési tevékenységhez, de jelentős hatást gyakorolnak a termelési helyzetre. Ezek az egyes emberek viselkedésével, erkölcsével és etikai értékeivel kapcsolatosak [12].

A biztonság gazdasági dimenziójának vannak bizonyos alrendszerei [31].

- Ellátásbiztonság

Az ellátási lánc biztonsága az anyagi és szolgáltatási inputokhoz való hozzáférés biztonságát jelenti, ami elengedhetetlen a termelési és szolgáltatási folyamatok zavartalan működéséhez. Emellett magában foglalja az előállított javak és más működéshez szükséges eszközök biztonságos eljuttatását a felhasználókhöz [31].

Hogy milyen kockázatot hordoz magában?

Az import beszerzés magasabb kockázatai közé tartoznak a politikai, kereskedelmi, költséggel és infrastruktúrával kapcsolatos kockázatok. Ugyanakkor az ellátási és elosztási infrastruktúra, valamint a termelés földrajzi koncentráltága is potenciális kockázatokat hordoz. Ezek mérésére keresek indikátorokat [31].

Finanszírozási biztonság

A finanszírozási biztonság jelenléte azt jelenti, hogy a nemzetgazdaságban elegendő hozzáférés van a tőke- és pénzpiacokon ahhoz, hogy fenntartsa és bővítse kibocsátási folyamatait, valamint a költségvetési hiányt és az államadósságot finanszírozza a rendelkezésre álló megtakarításokkal összehasonlítva. A nemzetgazdaság nettó finanszírozási képességének klasszikus közgazdasági mutatója segít a kockázatok erősödésének mérésében [31].

Pozitív mutató esetén a gazdaság rendelkezik saját megtakarítással az összteljesítményén felül is, míg negatív mutató esetén külső forrásokra szorul. Fontos figyelembe venni azt is, hogy az összteljesítményhez viszonyítva mekkora a gazdaság saját szükséglete [31].

- Munkaerő-piaci biztonság

Munkaerő-piaci biztonság azt jelenti, hogy a megfelelően képzett munkaerő elérhető és fenntartható. Hosszú távú kockázatok közé tartozik az oktatási színvonal csökkenése és strukturális problémák, középtávú kockázatok pedig a gazdaság szerkezetátalakítása és annak hatása a munkaerőpiacra. Rövid távú kockázatok között szerepel a migráció erősödése [31].

- Technológiai biztonságot

A technológiai biztonság azt jelenti, hogy egy nemzetgazdaságban biztosított a szükséges technológiai szint a kibocsátás fenntartásához és stabil növekedéséhez. A modern világot egyre inkább a "technológiai determináció" fogalma jellemzi, ami azt jelenti, hogy egy ország pozíciója a világgazdaságban főként vagy akár kizárólagosan is a technológiai fejlettségétől függ. A jelenlegi technológiai szint főként a termelékenységgel mérhető, míg a jövőbeni előrejelzések inkább a kutatás-fejlesztés relatív fontosságát hangsúlyozzák [31].

- Védelemgazdasági biztonság

A védelemgazdasági biztonság szintje azt jelenti, hogy a nemzetgazdaság mennyire képes átállni a krízisidőszaki működésre. A gazdasági biztonság fontos eleme továbbra is az, hogy a nemzetgazdaság képes-e feladatait ellátni normál működési időszakoktól eltérő, például különleges jogrend alkalmazásának idején. Értekezésemben a gazdaságmozgósítás idő, minőségi és mennyiségi paramétereit próbáltam meg meghatározni, keresve a legalapvetőbb aggregált mutatókat [31].

- Értékesítési biztonság

Az értékesítési biztonság azt jelzi, hogy a nemzetgazdaság vállalatai milyen hatékonysággal képesek értékesíteni az előállított javakat a belső vagy külső piacokon. Ennek sikeressége függ a vállalatok versenyképességétől, rugalmasságától és külföldi kapcsolataitól. Az értékesítési kockázatok mérésénél fontos megemlíteni az exportfüggőséget is, mivel az export

ugyanazokat a politikai, kereskedelempolitikai és infrastrukturális kockázatokat hordozza, mint az import. Az értékesítési biztonság legfontosabb mutatója a világszerte versenyképesség alakulása [31].

A gazdaságpolitikai eszközrendszer és mozgástér biztonsága azt jelenti, hogy az államnak megvan a képessége befolyásolni az előzőleg említett rendszerek biztonsági szintjét a kívánt irányba. Ennek a lehetőségnek az elérhetősége döntően az eszközrendszer és a fiskális és monetáris mozgástér nagyságától függ [31].

Rengeteg mutatószám van, amely képes mérni az alrendszerek biztonsági szintjét. A szakdolgozatomban Taksás Balázs Magyarországi adjunktus kutatása alapján szeretném bemutatni azokat a dinamikus indikátorokat, amelyet azért alkotott, hogy a változásokat a gazdasági biztonság általános képesek legyenek korán jelezni a szakemberek számára. A lenti mutatószámokat, ha rendszeresen megfigyeljük, akkor észrevehetjük, hogy gyorsan felismerheti, ha az adott gazdaságban a kockázatok megnövekednek a normális mértékhez képest. Az adott év értékét az adott évet is magában foglaló 8 éves időszak átlagához viszonyítjuk. Az 8 éves időszak átlaga reprezentálja az adott gazdaság szereplői által megszokott értéket, míg az adott év értékének eltérése ettől mutatja a kockázatok növekedését vagy csökkenését. A mutatószámok az 1.1 táblázatban látható [31].

1.1 Táblázat

Gazdasági biztonsági szint mérésre való mutatószámok

Mutatószám	Számítása	Magyarázata
Gazdasági nyitottság	A vizsgált évben a külkereskedelem értékének GDP-hez viszonyított alakulása összehasonlítva az adott vizsgált 8 éves időszak átlagával.	Ez a módszer lehetővé teszi a gazdaság külkereskedelmi teljesítményének és annak változásának az értékelését hosszabb távú átlagokhoz képest.
Importenergia-függőség	A vizsgált évben az energia-mérleg alakulását összehasonlítjuk az adott 8 éves időszak átlagával.	Ez lehetővé teszi az energiaszükséglet és -termelés változásának értékelését hosszabb időtartamra vetítve.

1.1 Táblázat folytatása

GDP arányos nettó finanszírozási képesség	Az adott évben a gazdaság GDP-hez viszonyított nettó finanszírozási képességét összehasonlítjuk az adott 8 éves időszak átlagával.	Ez a módszer lehetővé teszi a gazdaság pénzügyi helyzetének értékelését hosszabb időtartamra vetítve.
Munkaerő-piaci mérleg	A vizsgált évben a munkaerő-piaci mérleg alakulását összehasonlítjuk az adott 8 éves időszak átlagával.	Ez a módszer lehetővé teszi a munkaerő-piaci helyzet változásának értékelését hosszabb időszakban.
Követelménytámasztók krízisidőszaki igényeinek összesítéséből számított védelemgazdasági igénynek a GDP-hez viszonyított aránya	Az adott év értékét összehasonlítjuk az adott 8 éves időszak átlagával.	Ez a módszer lehetővé teszi az adott év teljesítményének értékelését és összehasonlítását egy hosszabb időszak átlagával.
Világpiaci versenyképesség alakulása	Az utóbbi 8 év alatt a reál egységnyi munkaerőköltség és a termelékenység egymáshoz viszonyított alakulásának összehasonlítása.	Ez a módszer lehetővé teszi a munkaerőköltség és a termelékenység közötti kapcsolat vizsgálatát a hosszú távú időszakban.
Relatív államadósság	Az adott év adatait összehasonlítjuk az adott 8 éves időszak átlagával.	Ez a módszer lehetővé teszi az adott év teljesítményének értékelését és összehasonlítását egy hosszabb időszak átlagával.

Forrás: Saját szerkesztés a [31] alapján

A vállalkozás gazdasági biztonságának van egy úgynevezett biztosítási elvei. Az egyik elv, amelynek megnevezése a 4 szerep elvét szeretném a továbbiakban bemutatni [24].

A vállalkozás gazdasági biztonságának biztosításának módszertanát gyakran olyan eredmények, jelenségek és tények elemzése alkotja, amelyek az egész vállalat, részlegek és dolgozók tevékenységére vonatkoznak. Megpróbáljuk alkalmazni a jól ismert elvet - a technológia határozza meg az eredményt. Ez azt jelenti, hogy amit kapunk, az attól függ, hogyan csináljuk. Ehhez modelleket kell felállítanunk a vállalat működéséről és az gazdasági biztonságának biztosításának elemzéséről. Bizonyos feladatokhoz modelleket kell felállítani, amelyek a feladatok megoldására összpontosítanak. Az összes modell, amelyet a szerzők javasolnak, nem az egyetlen lehetséges modell valamely struktúrára vagy folyamatra [24].

Mivel a fenyegetések létrejöttének alapja a vállalat külső és belső elemek közötti interakció, ezek az elemek lehetnek fenyegetésforrások és fenyegetések is. A vállalkozás gazdasági biztonságának biztosítás folyamatában ezek azonos

elemek ugyanúgy szolgálhatnak az vállalkozás gazdasági biztonságának biztosítás tárgyaként, mint alanyként (eszközök, mechanizmusok, módszerek stb.). Ezek a megfontolások és a vállalatok gazdasági biztonságának gyakorlati elemzése lehetővé teszi a következő elv megfogalmazását [24].

Bármely vállalatban belüli vagy kívüli elem négyféle szerepet is betölthet a vállalkozás gazdasági biztonságának biztosítás szempontjából:

- A vállalkozás gazdasági biztonságának biztosítás alanyaként (eszköz, mechanizmus, módszer);
- A vállalkozás gazdasági biztonságának biztosítása alatt álló tárgyként (a védelmet biztosító elem);
- Fenyegetésforrás;
- Fenyegetési tárgy [24].

Ezt az elvet, rövideg kedvéért, négy szerep egyidejűségének vagy a négy szerep elvének nevezzük. Itt az elemek bármilyen objektumot érthetnek, legyenek azok élő vagy élettelen, anyagi vagy nem anyagi jellegűek. Például: a vállalat részlegének állandó létszáma, az informális dolgozócsoporthoz, egy egyéni dolgozó, a széf, a vállalat beszállítója, a beosztási utasítás, a üzleti folyamat stb. Ez az elv alkalmazható bármilyen gazdasági biztonsággal kapcsolatos helyzet elemzésére. A négy szerep elvéből levonható legfontosabb következtetés az, hogy minden vállalat- és környezeti elem, beleértve a vállalat minden dolgozóját is, egyaránt lehet gazdasági biztonságot fenyegető tényező, valamint a vállalkozás gazdasági biztonságának biztosítására szolgálható eszköz [24].

1.2. A gazdasági biztonság szerepe a vállalkozások életében

A piacgazdasági környezetben működő vállalkozások nyitott rendszerek, amelyek összetett és dinamikus külső környezetben működnek. Ez az instabil környezet arra kényszeríti a menedzsmentet, hogy gyorsan alkalmazkodjon az

új feltételekhez, és megértse a fejlődés törvényeit és a piacgazdaságban való túlélés módját, figyelembe véve a gazdasági környezet bizonytalanságát és instabilitását [21].

Mint már korábban említettem sok hazai és külföldi szerző dolgozott az "gazdasági biztonság" elméleti aspektusainak vizsgálatán, de még mindig nincs egyértelmű meghatározása. Ezért az gazdasági biztonság több definíciót is magába foglal, amely nemcsak külső fenyegetéseket foglal magában, mint például a fosztogatás, csalás, korrupció, hanem belső fenyegetéseket is, mint például a termelés csökkenése, értékes kapcsolatok elvesztése a beszállítókkal, fogyasztói bizalom elvesztése vagy nyereség csökkenése. Mindez komoly veszélyt jelent a vállalkozás stabil és hatékony működésére [6].

A sok fogalom közül egyet szeretnék bemutatni, amely meghatározza, hogy a gazdasági biztonság a vállalkozásoknál azon intézkedések és eljárások összessége, melyeket szervezeti, irányítási, technológiai, műszaki, megelőző és marketing szempontokból alkalmaznak a vállalkozásoknál, annak érdekében, hogy kvantitatív és kvalitatív védelmet biztosítsanak a külső és belső fenyegetések ellen [20].

A vállalkozás gazdasági biztonsága továbbra is fontos és releváns tudomány, amely folyamatos kiegészítéssel fog bővülni. A vállalkozások tevékenysége a modern környezetben számos külső és belső tényező hatására alakul ki, amelyek lehetnek kedvezőek vagy negatívak a működés szempontjából. Ezért fontos figyelembe venni a különböző jelenségek által okozott fenyegetéseket, kockázatokat és veszélyeket, amelyeket összhangban kell kezelni a vállalkozás gazdasági biztonságának szerkezeti elemeivel [6].

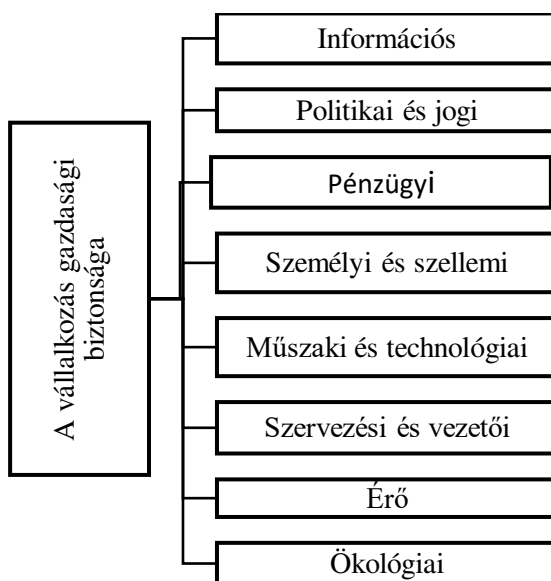
A vállalkozás gazdasági biztonságát leginkább a jogszabályi környezet minősége, az adózási feltételek, a globális piachoz való hozzáférés, a régió befektetési vonzerője és az állam határozza meg. A gazdasági biztonság alapja elsősorban az állam és a régió gazdasági helyzete, beleértve pénzügyi, nyersanyag- és termelési potenciáljukat, valamint fejlődési kilátásaikat. A

többszintű gazdasági biztonsági koncepció jelenléte minden szinten lehetővé teszi a vállalkozások számára, hogy kiszámíthatóan reagáljanak a külső fenyegetésekre [21].

A vállalkozások gazdasági biztonságának fő feladatai:

- A vállalat irányítás stabilizálása
- Az erőforrások hatékony felhasználásának biztosítása
- Pénzügyi stabilitás és fizetőképesség
- A környezetre gyakorolt negatív hatások megelőzése
- Üzleti titkok és információk védelme
- A munkavállalók-, a tulajdon- és a tőkevédelme [15,20o.].

A vállalkozás gazdasági biztonságának fő célja a stabil és maximálisan hatékony gazdálkodás biztosítása a jelenlegi helyzetben, valamint a vállalkozás jövőbeli fejlődésének valószínűségének növelése [8,70 o.].

1.1 Ábra A vállalkozás gazdasági biztonsági komponensei

Forrás: Saját szerkesztés [6] alapján

Az információs komponens kiemelkedő fontosságú a gazdasági biztonságban. Az információs technológiák fejlődése mellett elengedhetetlen a

belső információk, üzleti titkok védelme és az információs támogatás biztosítása. A vezetői döntések megbízhatósága és teljessége az információk ellentmondásainak minimalizálásán múlik. A modern információbiztonsági rendszerek védenek az illetéktelen hozzáféréstől, ellenőrzik az adatok integritását és biztosítják a megfelelő hozzáférést [6].

A műszaki és technológiai összetevő lényege a technológiai autonómia biztosítása és a vállalkozás műszaki potenciáljának versenyképességének növelése. Fontos azonban vigyázni a technológiai fegyelem megsértésére, a technológiai potenciál gyengítésére irányuló intézkedésekre, valamint az elavult technológiákra és az új fejlesztések hiányára. A vállalkozás gazdasági biztonságának műszaki és technológiai összetevője olyan műszaki infrastruktúrát, berendezéseket és alapvető termelési eszközöket céloz, amelyek javítják a vállalkozás versenyképességét és növelik az erőforrások hatékony felhasználását [6].

A személyi és szellemi komponens kiemelt fontosságú a vállalkozások számára, ugyanakkor jelentős kockázatokat is hordozhat. A személyi és szellemi komponens fő negatív hatásai közé tartozik a munkaerő kiáramlása, a személyi állomány fluktuációja, valamint a dolgozók öregedése és tudásuk elavulása. A gazdasági biztonság ezen szerkezeti elemének hatékonyságát növelő intézkedések közé tartozik a munkavállalók magas szintű képzése és oktatása, a motiváló rendszerek kialakítása, valamint az innováció és racionalizáció ösztönzése. Emellett fontos lehet a vezető iparági szakemberekkel való együttműködés, az outsourcing és a munkaerő-kivonás alapú megoldások alkalmazása [6].

A vállalkozás gazdasági biztonságának pénzügyi komponense kiemelt fontosságú, mivel az egész vállalat és strukturális hatékonysága attól függ, hogy milyen racionálisan használják fel a saját erőforrásaikat. A pénzügyi komponens összefügg a gazdasági biztonság más strukturális elemeivel, és a pénzügyi biztonság gyengülésének jelei közé tartozik a likviditási szint

csökkenése, a kötelezettségek és követelések növekedése, valamint a pénzügyi stabilitás és függetlenség veszélyeztetettsége. A pénzügyi biztonság felmérése és elemzése rendszerezett blokkokból és tevékenységi szakaszokból áll, módszerek és modellek segítségével, hogy azonosítsák, értékeljék és csökkentse a gazdasági kockázatot a minimális vállalati erőforrások felhasználása mellett [6].

Ami a gazdasági biztonság szervezeti és vezetői elemeit illeti, a helyi vállalatok felsővezetésében betöltött szerepük meglehetősen alábecsült. A vállalatirányítással, a szervezeti struktúra típusaival és a vállalati kultúra fejlesztésével kapcsolatos legtöbb vezetői döntés meglehetősen szétszórtan, világos szisztematikus megközelítés nélkül születik. Ugyanakkora szervezet és az irányítás elemei fontos előfeltételei a vállalati célok elérésének és megvalósításának, valamint a vállalat gazdasági biztonságának valamennyi aspektusának hatékony működésének [6].

A gazdasági biztonság haderő-alrendszere elsősorban arra irányul, hogy hatékonyan szervezze meg a személyi állományt, a tőkét, valamint a vagyoni és kereskedelmi érdekeket. A fő negatív cselekmények fizikai és erkölcsi hatások, amelyek bizonyos egyénekre irányulnak, például a vállalat vezetőségére és vezető szakembereire. Ezeknek az intézkedéseknek a célja az egészség, mind fizikai, mind pszichológiai, károsítása, amely veszélyeztetheti a vállalkozás imázsát és stabil működését. Ezek az intézkedések negatív hatásokhoz vezethetnek, amelyek károsíthatják a vállalat vagyonát, veszélyeztetve annak gazdasági függetlenségét. A vállalkozás létfontosságú érdekeinek megvalósítása érdekében fontos, hogy az alkalmazottak olyan eszközöket és munkaterületeket használjanak, amelyeket megbízhatóan meg kell védeni a jelenlegi és potenciális veszélyektől [6].

A gazdasági fejlődés globális trendjei új kihívások elé állítják a hazai vállalkozásokat, és a környezeti összetevő egyre nagyobb jelentőséggel bír a gazdasági biztonság szempontjából. Az európai integrációs folyamatok arra

ösztönzik az államot és a vállalkozásokat, hogy ne csak a termelésre koncentráljanak, hanem minimalizálják a termelés és a gazdasági tevékenység környezetre gyakorolt negatív hatásait is. Ezért nőtt meg a környezeti összetevő szerepe a vállalkozás gazdasági biztonságában. Az alacsony szintű környezetvédelmi intézkedések negatív hatásai közé tartozik a munkavállalók egészségének veszélyeztetése, a vállalkozás és termékei versenyképességének csökkenése, az imázs megrongálódása, valamint a magas környezetvédelmi bírságok miatti profitsökkenés vagy kifizetések. Ukrajnában azonban a megfelelő környezeti biztonság szintjének biztosítása érdekében létre kell hozni egy megfelelő állami mechanizmust. Ez segíthet megelőzni és csökkenteni a negatív környezeti hatásokat, és ösztönözheti a gazdasági szereplőket az ökológiai elvek figyelembevételére a tevékenységük során [6].

A vállalkozás gazdasági biztonságának politikai és jogi összetevője a tevékenység minden aspektusának minőségi jogi védelmét szolgálja. A külső környezet, beleértve az ország politikai helyzetét és a jogi kereteket, meghatározza ezen szerkezeti elem alapját. A fő fenyegetések közé tartozik a vállalati érdekek nem megfelelő jogi védelme, a jogi és alkalmazotti jogok megsértése, bizalmas információk nyilvánosságra hozatala, valamint szellemi tulajdon megsértése. A gazdasági biztonság politikai és jogi összetevőjének hatékony biztosítása érdekében fontos a magasan képzett jogi osztály alkalmazása, elegendő finanszírozás biztosítása és a vállalat vezetésének megértése a jogi védelem fontosságáról minden tevékenység vonatkozásában [6].

A modern vállalkozás gazdasági biztonságát egy kölcsönható szerkezeti elemek rendszerének kell tekinteni. Ezért csak egyes összetevőinek támogatása nem biztosítja a megfelelő szintű gazdasági biztonságot. Átfogó megközelítésre van szükség, amely a megelőző intézkedések bevezetésén, valamint a vállalkozás fő strukturális részlegeinek és felelőségeinek az egyes kockázatos események és veszélyek bekövetkezése esetén történő

ellensúlyozásán alapul. A vállalkozás magas szintű gazdasági biztonságának biztosításának univerzális eszközei a szervezési és irányítási intézkedések, a technikai támogatás, valamint az ellenőrzés és rendszerfelügyelet. Ezek célja mind az egyes szerkezeti elemek mutatóinak, mind a vállalkozás egészének gazdasági biztonsága tekintetében [6].

A gazdasági biztonság a vállalkozás létének egyik legfontosabb feltétele, mivel védelmet biztosít a belső és külső fenyegetésekkel szemben, és alapja a gazdaságilag hatékony működésnek és stabil fejlődésnek. Minden vállalkozásnak ki kell dolgoznia saját gazdaságbiztonsági kezelési mechanizmusát, amely a tevékenységi körétől, az erőforrások biztosításától és a fő szerkezeti elemek támogatásától függ [6].

Minden vállalkozás gazdaságbiztonsági menedzsment mechanizmusa egyedülálló. A teljessége és hatékonysága függ az adott jogszabályi környezettől, a vállalatvezetők rendelkezésére álló anyagi, technikai és pénzügyi erőforrásoktól, valamint attól, hogy az alkalmazottak felismerik-e az üzleti biztonság fontosságát, és hogy a vállalkozás biztonsági szolgálatainak vezetői milyen tapasztalatokkal rendelkeznek. Az ilyen mechanizmus felépítése egy megbízható gazdasági keret kidolgozásából áll a gazdasági biztonság kezelésére, amely lehetővé teszi a vállalkozás számára, hogy alkalmazkodjon minden kihíváshoz és zökkenőhöz a tevékenysége során [6].

Ezért a tervezett mechanizmus nélkül lehetetlen felkészülni és időben reagálni bármilyen fenyegetésre. A vállalatnál a gazdasági biztonság egyértelmű rendszere nélkül lehetetlen előre jelezni a potenciális veszélyeket és stabilan működni a piacon [6].

A vállalkozás gazdasági biztonságának megfelelő szintje csak akkor érhető el, ha a meghatározott intézkedéseket szükséges mértékben elvégzik. A gazdasági biztonság megszervezésének általános rendszere a következő tevékenységeket foglalja magában, amelyek egymás után vagy egyidejűleg is végrehajthatók:

- a) A szükséges vállalati erőforrások megteremtése;
- b) A gazdasági biztonság átfogó stratégiai előrejelzése és tervezése funkció szerint;
- c) A vállalkozás pénzügyi és gazdasági tevékenységének stratégiai tervezése;
- d) A gazdasági biztonság átfogó taktikai tervezése funkcionáliságazonként;
- e) a vállalkozás pénzügyi és gazdasági tevékenységeinek tervezése;
- f) a vállalkozás pénzügyi és gazdasági tevékenységeinek átfogó taktikai tervezése.
- g) a gazdasági biztonság szintjének funkcionális elemzése;
- h) az elért gazdasági biztonság szintjének átfogó értékelése [6].

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Економічна безпека підприємства вказує на надійність його економічних відносин із зовнішніми сторонами, такими як постачальники, кредитори та інвестори. Для досягнення економічної безпеки необхідний високий рівень ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості підприємства.

До функцій управління, що забезпечують економічну безпеку, належать отримання відповідної інформації для прийняття рішень, діагностика економічної ситуації, створення системи заохочення і санкцій, організація заходів контролю.

Основні завдання економічної безпеки з точки зору підприємства: досягнення операційної мети підприємства; забезпечення ефективного використання ресурсів; зміцнення фінансової стійкості та платоспроможності; попередження негативного впливу навколишнього середовища; захист комерційної таємниці та інформації; забезпечення безпеки персоналу, нерухомості та капіталу компанії.

XX 70-х років. Економічна безпека як поняття вперше з'явилася в 19 столітті, але в цей період їй приділялося досить мало уваги. У 1980-х і 1990-х роках все більше вчених почали спостерігати і розвивати цей процес, в цей час був найбільший інтерес до явища, і в цей період економічна безпека постала як сама наука.

Основною метою економічної безпеки є підтримка стабільної та ефективної роботи підприємства, а також забезпечення можливостей для майбутнього розвитку. Для цього необхідно виконати кілька завдань, таких як забезпечення фінансової стабільності, ефективне використання ресурсів, визначення проблемних зон і управління кризами.

Економічна безпека є однією з найважливіших умов існування бізнесу, оскільки забезпечує захист від внутрішніх і зовнішніх загроз і є основою економічно ефективного функціонування та стабільного розвитку. Кожне підприємство має розробити власний механізм управління економічною безпекою, який залежить від його сфери діяльності, ресурсного забезпечення та підтримки основних структурних елементів.

Облік та оподаткування відіграють значну роль у системі економічної безпеки, оскільки ці заходи сприяють фінансовій стабільності бізнесу та прозорості економічного середовища. Бухгалтерська практика підприємств включає документальне оформлення та інтерпретацію господарських операцій, тоді як податкова діяльність спрямована на виконання податкових зобов'язань та дотримання правил оподаткування.

Система бухгалтерського обліку дозволяє підприємствам точно відстежувати свої доходи, витрати та інші фінансові операції. Таким чином, він допомагає керівництву бізнесу приймати обґрунтовані рішення, контролювати витрати та ефективно використовувати ресурси. Крім того, фінансова звітність, яку надає бухгалтерія, допомагає інвесторам і кредиторам правильно оцінити фінансовий стан і результати діяльності бізнесу.

Податкова система також є критичною для бізнесу. Дотримання податкових зобов'язань є важливим для підтримки державного сектору та виконання правових зобов'язань. Крім того, податкова система керує поведінкою та діяльністю підприємств, наприклад, заохочуючи інновації та інвестиції через податкові стимули та податкові пільги.

ТОВ «Шеффлер Дебрецен» стикається з низкою внутрішніх і зовнішніх ризиків, які можуть вплинути на її економічну безпеку та діяльність. Необхідно вжити важливих заходів для збереження

стабільності та конкурентоспроможності. Метою розроблених методів оцінки її економічної безпеки є забезпечення її підтримки та розвитку.

ТОВ «Шаєффлер Дебрецен» має власний відділ бухгалтерського обліку, контролінгу та оподаткування, що допомагає підтримувати економічну безпеку компанії.

Одним із ключових елементів управління компанією є здатність акумулювати достатній набір фізичних ресурсів, необхідних для виконання виробничих і сервісних процесів.

Реалізація системної політики управління дебіторською та кредиторською заборгованістю має першочергове значення, оскільки це дозволяє краще управляти якістю та кількістю дебіторської заборгованості, а також хороші відносини з клієнтами та постачальниками. Щоб максимізувати ефективність роботи підприємства, необхідно враховувати інтереси обох сторін.

Висока рентабельність капіталу вказує на те, що доцільно продовжувати інвестувати в компанію, тим самим зміцнюючи її поточні позиції на ринку. Якщо компанія не може розширити свою присутність на ринку, то отриманий прибуток має повертатися на рахунок власника.

Рекомендується приділяти посилену увагу якнайточнішому визначенню собівартість задля формування оптимальної цінової політики, щоб компанії-виробники не мали негативного фінансового результату. Також варто продовжувати контрольну діяльність, ретельно планувати рух грошових коштів та бюджету.

KÖVETKEZTETÉSEK ÉS JAVASLATOK

A vállalkozás gazdasági biztonsága azt jelzi, hogy mennyire megbízhatóak a külső felekkel fennálló gazdasági kapcsolatok, például beszállítók, hitelezők és befektetők. A gazdasági biztonság elérése érdekében a vállalkozás likviditásának, fizetőképességének és pénzügyi stabilitásának magas szintje szükséges.

A gazdasági biztonságot biztosító irányítási funkciók közé tartozik a megfelelő információk megszerzése a döntéshozatalhoz, a gazdasági helyzet diagnosztizálása, az ösztönző és szankcionáló rendszer kialakítása, valamint az ellenőrzési intézkedések megszervezése.

A gazdasági biztonság fő feladatai a vállalkozás szempontjából: a vállalkozás működési céljának elérése; az erőforrások hatékony felhasználásának biztosítása; pénzügyi stabilitás és fizetőképesség megerősítése; a környezet negatív hatásainak megelőzése; üzleti titkok és információk védelme; a vállalkozás személyzetének, az ingatlan és a tőke biztonságának elérése.

A 70-es évek XX. században jelent meg először a gazdasági biztonság, mint fogalom, ebben az időszakban elég csekély figyelmet kapott. A 80-90-es években egyre több tudós kezdte megfigyelni és fejleszteni ezt a folyamatot, ebben az időben volt a legnagyobb érdekltség a jelenség iránt, illetve ebben az időszakban jelent meg a gazdasági biztonság, mint maga a tudomány.

A gazdasági biztonság fő célja a vállalkozás stabil és hatékony működésének fenntartása, valamint a jövőbeni fejlődés lehetőségeinek biztosítása. Ennek érdekében több feladatot kell végrehajtani, mint például a pénzügyi stabilitás biztosítása, az erőforrások hatékony felhasználása, a problémás területek azonosítása és a válságok kezelése

A gazdasági biztonság a vállalkozás létének egyik legfontosabb feltétele, mivel védelmet biztosít a belső és külső fenyegetésekkel szemben, és alapja a

gazdaságilag hatékony működésnek és stabil fejlődésnek. Minden vállalkozásnak ki kell dolgoznia saját gazdaságbiztonsági kezelési mechanizmusát, amely a tevékenységi körétől, az erőforrások biztosításától és a fő szerkezeti elemek támogatásától függ.

A vállalkozások számvitele és adóügye jelentős szerepet játszanak a gazdasági biztonsági rendszerben, mivel ezek az intézkedések hozzájárulnak a vállalkozások pénzügyi stabilitásához és a gazdasági környezet átláthatóságához. A vállalkozások számviteli gyakorlata az üzleti tranzakciók dokumentálását és értelmezését foglalja magában, míg az adóügyi tevékenységek az adófizetési kötelezettségek betartására és az adózási szabályok betartására irányulnak.

A számvitel rendszere lehetővé teszi a vállalkozások számára, hogy pontosan nyomon kövessék a bevételeiket, kiadásait és egyéb pénzügyi tranzakcióikat. Ezáltal segíti az üzleti vezetést az informált döntéshozatalban, a költségek ellenőrzésében és az erőforrások hatékony felhasználásában. Emellett a számvitel által biztosított pénzügyi kimutatások segítenek a befektetőknek és hitelezőknek abban, hogy megfelelően értékeljék a vállalkozás pénzügyi helyzetét és teljesítményét.

Az adóügyi rendszer szintén kritikus fontosságú a vállalkozások számára. Az adófizetési kötelezettségek betartása elengedhetetlen az állami szektor fenntartásához és a jogi kötelezettségek teljesítéséhez. Ezenkívül az adózási rendszer irányítja a vállalkozások viselkedését és tevékenységét, például az adókedvezmények és adókönyvitések révén ösztönzi az innovációt és a beruházásokat.

A Schaeffler Debrecen Kft. számos belső és külső kockázattal szembesül, melyek befolyásolhatják gazdasági biztonságát és működését. Fontos intézkedéseket szükséges tenni a stabilitás és versenyképesség megőrzése érdekében. Gazdasági biztonságának értékelésére kidolgozott módszerek célja a fenntartás és fejlődés biztosítása.

A Schaeffler Debrcen Kft. saját könyvelési, kontrolling és adózási osztállyal rendelkezik, amely segít fenntartani a gazdasági biztonságát a vállalatnak.

Javaslatok:

A vállalat irányítás egyik kulcseleme a termelési és szolgáltatási folyamatok végrehajtásához szükséges fizikai erőforrások megfelelő készletének felhalmozásának képessége.

A követelések és kötelezettségek kezelésére vonatkozó szisztematikus politika végrehajtása kiemelkedő fontosságú, mivel lehetővé teszi a követelések minőségének és mennyiségének jobbkezelését, valamint a vevőkkel és a szállítókkal való jó kapcsolatokat. A vállalkozás működési hatékonyságának maximalizálása érdekében mindkét fél érdekeit figyelembe kell venni.

A magas tőke megtérülés azt jelzi, hogy helyénvaló folytatni a vállalatba történő beruházásokat, ez által erősítve annak jelenlegi piaci pozícióját. Ha a vállalat nem tudja bővíteni piaci jelenlétét, akkor a keletkezett nyereséget érdemes visszatenni a tulajdonos számlájára.

Minél pontosabban kiszámolni az önköltséget, illetve meghatározni, hogy mennyiért adják el a kapcsolt vállalkozásoknak, azért, hogy a termelő vállalatok sem rendelkezzenek negatív adózott eredménnyel.

Javaslom továbbra is folytatni a kontrolling tevékenységet, illetve a pénzforgalom és a költségvetés tervezését is.

FELHASZNÁLT IRODALOM

1. Амосов О.Ю. Фінансова безпека підприємства в сучасних економічних умовах: теоретичний аспект. Проблеми економіки. 2011. №4. С. 76—80.
2. Акімова Н. С., Топоркова О. В., Євлаш Т. О. Обліково-аналітичне забезпечення економічної безпеки підприємства. Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг. 2017. Вип. 1. С. 37-50. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/esprstp_2017_1_6
3. Бабіна Н. О., Зачосова Н. В. Економіко-фінансова безпека підприємств України як елемент фінансової безпеки держави в контексті інтеграційних процесів. Управлінський аспект забезпечення фінансової безпеки України: колективна монографія за ред. О. В. Черевка. Черкаси: Видавець Ю. А. Чабаненко, 2018. С. 185-206.
4. Бондарчук Н. В., Васільєва Л. М. Роль обліку у забезпеченні економічної безпеки підприємства. Молодий вчений. 2017. № 9. С.489-493. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2017_9_111
5. Дикань В. Л., Воловельська І. В., Маковоз О. В. Економічна безпека підприємства: навчальний посібник. Харків: УкрДАЗТ, 2011. – 266 с.
6. Зайченко К. С. Економічна безпека підприємства: сутність та роль. 2021. 1-7с. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/5_2021/92.pdf
7. Карачина Н. П. Методичний інструментарій оцінювання економічної безпеки підприємства. Вісник Національного університету «Львівська політехніка» Логістика. 2010. № 690. 302—309 с. URL: <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/11360/1/52.pdf>

8. Коваленко О. В. Підходи до визначення поняття економічної безпеки підприємства. Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії. 2016. Вип. 1. 65-72 с. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/evzdia_2016_1_12
9. Лазарева А.П. Фінансово-економічна безпека підприємства та механізм її забезпечення. Інноваційна економіка. 2012. № 32(6). С. 305–307. URL: <http://socrates.vsau.org/repository/getfile.php/16671.pdf>
10. Лойко В.В. Загрози економічній безпеці промислового підприємства промислового підприємства: сутність та класифікація. Ефективна економіка. 2015. № 10. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua>.
11. Максименко Д.В., Даниш Н.І. Аналіз резервів зниження собівартості продукції. Приазовський економічний вісник. 2019. № 5(16). С. 351–355. URL: http://pev.kpu.zp.ua/journals/2019/5_16_uk/62.pdf
12. Можаров А. Д. Міронова Ю. В. Забезпечення економічної безпеки діджиталізованого підприємства в умовах гібридної війни. 2023. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/1145/3/%d0%95%d0%9a%d0%9e%d0%9d%d0%9e%d0%9c%d0%86%d0%a7%d0%9d%d0%90%20%d0%91%d0%95%d0%97%d0%9f%d0%95%d0%9a%d0%90%20%d0%9f%d0%86%d0%94%d0%9f%d0%a0%d0%98%d0%84%d0%9c%d0%a1%d0%a2%d0%92%d0%90%20%d0%a1%d0%a3%d0%a2%d0%9d%d0%86%d0%a1%d0%a2%d0%ac%2c%20%d0%97%d0%9c%d0%86%d0%a1%d0%a2%20%d0%a2%d0%90%20%d0%9e%d0%a1%d0%9d%d0%9e%d0%92%d0%98%20%d0%9e%d0%a6%d0%86%d0%9d%d0%9a%d0%98.pdf>

13. Нехай В. А., Нехай В. В. Інформаційна безпека як складова економічної безпеки підприємств. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Економіка і менеджмент. 2017. Вип.24(2).С.137-140.URL:
[http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_eim_2017_24\(2\)_30](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_eim_2017_24(2)_30).
14. Парфентій Л. А. Текст лекції з навчальної дисципліни «Основи економічної безпеки» вибіркового компонента освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Харків, 2020. 21 с. URL:
<http://lib.univd.edu.ua/?controller=service&action=downloadRep&id=130804>
15. Пашнюк Л. О. Економічна безпека підприємства: сутність, складові та фактори забезпечення. Інвестиції: практика та досвід. 2012. № 22. 48-50 с. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2012_22_12
16. Рета М. В. «Організаційно-аналітичне забезпечення економічної безпеки підприємств». Харків: НТУ —ХПІІ, 2014. 184 с.
17. Семенюк В. О. Фінансове оздоровлення підприємств у сучасних економічних реаліях України. Науковий вісник Чернівецького університету. Економіка.2013.Вип.650-652. 178-184 с. URL:
http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvchu_ec_2013_650-652_33
18. Скорук О. Обліково-аналітичне забезпечення економічної безпеки підприємства. конспект лекцій. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2021.94с.URL:
https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/20632/3/scoruk_OAZEBP.pdf
19. Станкевич Н.А., Карплюк О.О. Сутність економічної безпеки підприємства. Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції «Формування ефективної моделі розвитку

- підприємства в умовах ринкової економіки». Житомир: ЖДТУ, 2016. С. 207-208.
20. Кім Ю.Г. Управління системою фінансової безпеки підприємства: автореф. дис... канд. екон. наук: 21.04.02. Вищ. навч. закл. "Ун-т економіки та права "КРОК". К., 2009. 21 с. укр. URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_all/cgiirbis_64.exe.
21. Фурса В. А. Фактори, що впливають на економічну безпеку підприємства. 2018. 283-284 с. URL: https://univd.edu.ua/general/publishing/konf/30_11_2018/pdf/140.pdf
22. Хринюк О. С., Москаленко А. Л. Фінансове оздоровлення підприємств у кризових умовах. Сучасні проблеми економіки і підприємництва: збірник наукових праць. 2010. Вип. 5 (частина III). 55-59с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/5341/1/14_khrynyuk_os_finansove_ozdoro_vlennya.pdf
23. Швець І.Б. Економічна безпека в управлінні персоналом. Наукові праці ДонНТУ. Серія: економічна. Випуск №36-1. 2009. С. 179-184. URL: http://web.znu.edu.ua/herald/issues/2011/eco_2011_1/2011_1/043-52.pdf
24. Штангрет А. М. Обліково-аналітичне забезпечення управління економічною. 2016. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5410>
25. Щербина С. В. Державна політика у сфері забезпечення екологічної безпеки виробництва та реалізації агропродовольчої продукції. Державне управління: теорія та практика. 2013. № 2. С. 108-116. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Dutp_2013_2_15.
26. Békés B., Halász Zs., Szabó I., Varga E. (2022): A jövedelem- és vagyoni típusú adók. Budapest: Wolters Kluwer Hungary Kft..

- <https://doi.org/10.55413/9789635940325>. URL: <https://mersz.hu/a-jovedelem-es-vagyoni-tipusu-adok>
27. Erdős M., Mérő K. (2016): *Pénzügyi közvetítő intézmények*. Budapest: Akadémiai Kiadó. <https://doi.org/10.1556/9789630598354>. URL: https://mersz.hu/hivatkozas/dj185pki_34_p1/#dj185pki_34_p1
28. Lakatos M. (2020): *Adózás I.*. Budapest: Akadémiai Kiadó. <https://doi.org/10.1556/9789634546504>. URL: <https://mersz.hu/lakatos-adozas-i/>
29. Szakács I. (2019): *Számvitel A-tól Z-ig*. Budapest: Wolters Kluwer Kft.. <https://doi.org/10.55413/9789632958613>. URL: https://mersz.hu/hivatkozas/YOV1289_1_p1/#YOV1289_1_p1
30. Szamkó J. (2019): *Költségvetési szervek gazdálkodása és pénzügyei*. Budapest: Wolters Kluwer Kft.. <https://doi.org/10.55413/9789632958514> URL: <https://mersz.hu/szamko-koltsegvetes-szervek-gazdalkodasa-es-penzugyei/> (2024. 05. 14.)
31. Taksás B. A biztonság gazdasági dimenziói, a gazdasági biztonság jellemzőinek mérése. *Hadtudomány szemle*. 2016. IX. évfolyam 2. szám URL: https://demo.repozitorium.uninke.hu/xmlui/bitstream/handle/123456789/10639/16_2_bp_taksas.pdf?sequence=2
32. Világgazdasági Kutatóintézet. *A gazdasági biztonságot befolyásoló egyéb (soft) tényezők*. 2007. URL: https://old.vki.hu/kulkapcs/Szocialis_biztonsag.pdf
33. Zéman Z., Béhm I. (2017): *A pénzügyi menedzsment kontroll elemzési eszköztára*. Budapest: Akadémiai Kiadó. <https://doi.org/10.1556/9789634540137> URL: https://mersz.hu/hivatkozas/dj242apmcee_47_p1/#dj242apmcee_47_p1

АНОТАЦІЯ

до кваліфікаційної роботи Бідзілі Домініки Йосипівни
на тему «Облік і оподаткування як засоби забезпечення економічної
безпеки підприємства».

У кваліфікаційній роботі розроблено питання економічної безпеки підприємства. Моя кваліфікаційна робота виконана на базі товариства з обмеженою відповідальністю «Шеффлер Дебрецен».

Об'єктом кваліфікаційної роботи є система обліково-аналітичного забезпечення економічної безпеки ТОВ «Шеффлер Дебрецен».

Предметом кваліфікаційної роботи облікова, аналітична та податкова складова забезпечення економічної безпеки.

Метою кваліфікаційної роботи є аналіз теоретичних засад економічної безпеки, розвиток використання облікової та податкової інформації для її забезпечення, а також розгляд оцінки та фінансового оздоровлення підприємства.

Для досягнення мети, поставленої в кваліфікаційній роботі сформульовано наступні завдання:

- визначення теоретичних засад економічної безпеки та її ролі в життєдіяльності підприємств,
- обліково-аналітична оцінка діяльності підприємства,
- податковий аналіз діяльності підприємства
- дослідження можливих небезпек, пов'язаних з порушенням облікових функцій та їх припиненням,
- інструменти оцінки рівня економічної безпеки підприємства,
- надання пропозицій щодо шляхів оздоровлення фінансового стану підприємства з метою збереження економічної безпеки.

На завершення моєї кваліфікаційної роботи були сформульовані висновки та пропозиції щодо встановлення напрямків розвитку,

пов'язаних з підвищенням ефективності економічної ТОВ «Шеффлер Дебрецен»..

Загальний обсяг кваліфікаційної роботи 116 сторінки. Кваліфікаційна робота містить 14 таблиць, 25 рисунків, 33 використаних джерел та 5 додатків.

Ключові слова: економічна безпека, бізнес, облік, аналітика, оподаткування, аналіз, загрози, оцінка, фінансове оздоровлення.

ANNOTÁCIÓ

Bidzilja Dominika szakdolgozatához

„Számvitel és adózás, mint a vállalkozás gazdasági biztonságát biztosító eszközei” témára

A szakdolgozatomban a vállalkozás gazdasági biztonságának kérdése került kidolgozásra. A szakdolgozatomat a Schaeffler Debrecen Korlátolt Felelősségű Társaság bázisán végeztem.

A szakdolgozatom objektuma a Schaeffler Debrecen Kft. gazdasági biztonságát szolgáló számviteli és elemző támogatási rendszer.

A szakdolgozatom tárgya a gazdasági biztonság biztosításának számviteli, elemző és adózási komponense.

A szakdolgozatom célja a gazdasági biztonság elméleti alapjainak elemzése, a számviteli és adózási információk felhasználásának fejlesztése annak biztosítására, valamint a vállalkozás megítélésének és pénzügyi megtérülésének mérlegelése.

A szakdolgozatom kitűzött cél elérése érdekében a következő feladatokat fogalmazzuk meg:

- a gazdasági biztonság elméleti alapjainak és a vállalkozások élettevékenységében betöltött szerepének meghatározása,
- a vállalkozás tevékenységének számviteli és elemző értékelése,
- a cég tevékenységének adóelemzése
- a számviteli funkciók megsértésével és megszüntetésével összefüggő lehetséges veszélyek tanulmányozása,
- eszközök a vállalkozás gazdasági biztonságának felmérésére,
- javaslat a gazdasági biztonság megőrzése érdekében a társaság pénzügyi helyzetének javítására.

A szakdolgozatom végén következtetések, javaslatok fogalmazódtak meg a Schaeffler Debrecen Gazdasági Kft. hatékonyságának növeléséhez kapcsolódó fejlesztési irányok kialakítására vonatkozóan.

A szakdolgozatom teljes terjedelme 116 oldal. A munka 14 táblázatot, 25 ábrát, 33 felhasznált forrást és 5 mellékletet tartalmaz.

Kulcsszavak: gazdasági biztonság, üzlet, számvitel, analitika, adózás, elemzés, veszélyek, értékelés, pénzügyi helyreállítás.

ANNOTATION

to the qualification work by Bidzilja Dominika
on the topic "Accounting and taxation as means of ensuring the economic
security of the enterprise".

In my thesis, the question of the economic security of the enterprise was developed. I completed my thesis at the base of Schaeffler Debrecen Limited Liability Company.

The object of my thesis is the accounting and analytical support system for the economic security of Shaeffler Debrecen Kft.

The subject of my thesis is the accounting, analytical and tax component of ensuring economic security.

The purpose of my thesis is to analyze the theoretical foundations of economic security, to develop the use of accounting and tax information to ensure it, and to consider the perception and financial return of the enterprise.

In order to achieve the goal of my thesis, we formulated the following tasks:

- determining the theoretical foundations of economic security and its role in the life activities of businesses,
- accounting and analytical evaluation of the company's activities,
- tax analysis of the company's activities
- study of possible threats related to the violation and termination of accounting functions,
- tools for assessing the economic security of the enterprise,
- proposing to improve the company's financial situation in order to preserve economic security.

At the end of my thesis, conclusions and proposals were formulated regarding the development directions related to increasing the efficiency of Schaeffler Debrecen Gazdasági Kft.

The total length of my thesis is 116 pages. The work contains 14 tables, 25 figures, 33 used sources and 5 appendices.

Keywords: economic security, business, accounting, analytics, taxation, analysis, threats, assessment, financial recovery.

Звіт про перевірку схожості тексту Oxsico

Назва документа:

Bidzilja Dominika -unicsekre.docx

Ким подано:

Габор Потокі

Дата перевірки:

2024-06-03 10:59:51

Дата звіту:

2024-06-05 11:48:26

Ким перевірено:

I + U + DB + P + DOI

Кількість сторінок:

98

Кількість слів:

19106

Схожість 14%	Збіг: 37 джерела	Вилучено: 0 джерела
Інтернет: 15 джерела	DOI: 0 джерела	База даних: 0 джерела
Перефразовування 4%	Кількість: 37 джерела	Перефразовано: 1465 слова
Цитування 1%	Цитування: 33	Всього використано слів: 509
Включення 0%	Кількість: 1 включення	Всього використано слів: 9
Питання 0%	Замінені символи: 0	Інший сценарій: 17 слова